

Befejeztük a második ezredévet, s a harmadiknak első évét is. Az ünnepléseken túl vagyunk. Röviden összegezhetünk. No, nem a kétezer évet, csak az utóját. Jugoszláviát jól megbombáztuk, de rend még nincsen a Balkánon. Csak a Vajdaságban van rend, e száz éve még kétharmad részben magyar-német nyelvterületen, melyen ma már német nincs, s magyar is alig. Magyarot ütni nem etnikai tisztogatás. Beszélni arról, hogy ütik a magyart – sovinizmusnak, etnicizmusnak és rasszizmusnak minősül még idehaza is. Száz éve a lakosok egyharmada sem volt szerb ezen a területen, s ma vitathatatlanul s osztatlanul Szerbiához tartozik. Koszovóban még ennyi szerb sincs, s az sem lehet más, mint szerb tartomány – a dicső szerb múlt miatt. Nándorfehérvár Hunyadi János dicső harcai ellenére is lehet Jugoszlávia fővárosa. Az ősi magyar koronázó város is lehet nyugodtan Bratislava, Kolozsvár is lehet Funár polgármester játéklabdája. Demokrácia van, amikor el kell bánni velünk. S nincs demokrácia, hanem hősi nemzeti múlt, amikor így lehet elbánni velünk. Most vonulunk kifelé végső, maradék otthonunkból, mert lakás nem tart meg nemzetet, csak síró kisbaba és pelenkamosás. Elég a siránkozásból. Aki nem szül, nem él. Az ocsút az idő nem szánja...

Aztán Afganisztánt bombáztuk, de ennek eredményeit még nem látjuk. 2002-ben melyik ország is következik? Alighanem Közel-Keleten kell majd valakiket megbombáznunk, mert hát tűrhetetlen, hogy két és fél millió palesztin nem akar zsidó lenni. Mért nem tudják lenyelni a zsidó uralmat? Tanulhatnának a magyaroktól. Három és félmillió magyart csatoltak el 80 éve, s bizony megvárjuk, hogy írmag se maradjon belőlük. De hát ezek nem magyarok, hanem palesztinok, és ők úgy tudják, hogy gyilkosságok nélkül meg nem élünk e földtekén. A kőnek röpülnie kell, a botnak zuhannia, a bombának meg robbannia.

A fontos csak az, hogy tudjuk, ne feledjük, hogy a megváltás harmadik évezredébe fordultunk, mert Rómában megrendeztük már az Atya évét is, a Fiúét is meg a Lélekét, s a megfelelő vallási cselekményeket a Szent Péter templom kapujánál is pontifikáltuk, celebráltuk, perszolváltuk, megcsináltuk. A keresztény egyházak is túl vannak már karácsonyon, s megünnepelték Jézust, aki megszületett és – Dicsőség érte Istennek! – megváltotta a világot. Bizony meg! Hazudjon, aki akar, én nem. Helyette történelmi tényt rögzíték: saját vallásának főpapja kényszeríti az állami hatóságot a Jézus-gyilkosságra a Golgotán. Jézus pedig meg sem kísérel, hogy ellenálljon. Az ilyesmit nem kedveli. A főpapok, írástudók meg vének ízlése viszont kitartóan hamis (tökmás). A legutóbb sem mondták Bush elnöknek, hogyha Istent ismer, bocsássa meg már a szept. 11-i akciót. Főpapok, írástudók, vének – ma is egy gyékényen árulnak a megfeszítések s a bombázások levezenylőivel, de imádkoznak a lebombázottak és a bombázók örök üdvösségéért. Szép tőlük, de én köpnék, ha... S Jézus hiteles képviselői hol piacolnak? Ugyanott, mert minden vallás katekizmusában olvasható, hogy a hiteles képviselők – a főpapok.

S mit tesznek a hitelnélküli, a rendre eretneknek minősülő képviselők? Csak azt, amit Jézus. Mondják, amit belülről hallanak. Egészen addig, amíg ki nem közösítik őket. S közben meg hullnak ide és oda, valakikre a bombák, ügyeink rendezése érdekében – a megváltás harmadik évezredében. S hullhat az egyházi igehirdetés is – a megváltás misztériumáról. S hullhat a hitelnélküliek igéje is. Meddig? Akármедdig? Jézus esetében nem. A bomba reá is hullott. Kibombázták őt e bombázó világból, s átment Atyja országába. Nem vádolhatja őt senki cinkossággal: hogy beszélt, beszélt, de azért jól elviselte, hogy nem őt bombázzák, hanem másokat. Nem viselte el ezt az Istent megcsúfoló világot. Lehet gondoskodni róla, hogy a hitelnélküli képviselők is osszák sorsát Annak, akit képviselnek. Igazán lehet? Nemcsak az ateista szocializmusban? A fogyasztói társadalomban is lehet? Ott is ki lehet közösítődni? (Akar a fene kiközösítődni! Mért jó az? – közbekiabálások jobbkozépről, Regnum-Fidesz tájékről.) Hogy hogyan, erről mondanék ma valamit – új esztendőben. A kályhától indulnék. Magyar kályhától, Arany Jánostól, Alkalmi versétől:

Az új évet (ócska tárgy!) / Kell megénekelnem,
Hálálkodva, ahogy illik, / Poharat emelnem.
Mit van mit kívánni még / Ily áldott időben? –
Adjon Isten, ami nincs, / Ez új esztendőben.

Tisztelném azt kívánja, hogy kérjem: ez új esztendőben adja Isten, ami nincs; az ő Országát, amelyikben nem bombákkal teremtenek rendet. Miféle tiszt ez? A tiszt-nélkülieké, a hitelnélküli Jézust képviselőké. Ezeknek hivatalból van reményük. Ha megszűnnének reménykedni, maguk is megszűnnek. Ha nincs már reményük, felcsaphatnak hiteles képviselőknél. De ha nem csapnak fel, ha ragaszkodnak e tiszt nélküli tiszthez, arról kell beszélniök, hogy Isten megadja, amit nem hozott meg az ó-esztendő. Mert szegény ember szándékát boldog Isten bírja. A szegényét. Ezt nem szabad elvéteniök a tiszt-nélkülieknek. Mert ha elkezdenek gazdagodni, óhatatlanul házukhoz áll a tiszt.

Talán ebből lehetne megérteni, miért nyomatékozom a rendszerváltás óta kitartóan, hogy szerzetes renddé kell válnunk, alakulunk. Védekezésül a gazdagodás ellen? Igen. Bár van mód gazdagodni szerzetesrendként is, mert a szerzet sem tud megóvni attól, hogy eladjuk lelkünk az ördögnek, a világnak. Gyerekkorban kell ezt kezdeni. Mielőtt még odaadjuk energiáinkat, lelkünket családi fészünk felépítésének. Utána már nem megy, akármennyire szeretnők is. Példánk reá tömérdek. Itt is igaz, hogy nem lehet két úrnak szolgálni. Az egyik úr a családi fészek. Ennek minden idő és minden pénz – kevés. Ha valami csoda folytán örökölnénk egy amerikai nagybácsitól, öröklés közben megjönne az étvágy, s hamarosan kevés, vagy csak éppen elég lenne, amit örököltünk. Jézus mindörökre bezárta a názáreti műhelyt és a házat. Nem tért vissza hozzájuk. Nem is siránkozott, hogy nem elég, amit kap – annak ellenében, amit nyújt. A tanítványok sem kevesellették azt: semmiben nem szenvedtek hiányt. Legalábbis Jézus kérdésére, a három év végén, ezt vallották. Ha családi fészket

akarunk építeni, csak perceink maradnak arra, amihez Jézusnak napi 24 óra kellett. Percekből pedig nem születik meg az ötlet, hogy mit is kellene tennünk nem a Mammon úr, hanem a másik úr, az Isten szolgálatában.

Kellene egy jézuspótló csábító, akibe beleszédülnének fiataljaink? Középiskolásként, egyetemistaként, de még a fészekrakás előtt. Nincsen ilyen. Az első nemzedéknek is volt csábítója, a másodiknak is. A harmadiknak már nem akadt. A megváltás elkötelezett szolgálói gondoskodtak róla, hogy Bokorhoz tartozók fel ne szentelődjenek. A tisztségviselők gondoskodtak róla, hogy ne legyenek. Sem az evangélium, sem a KIO, sem folytatásai nem pótolták a felszentelt csábítót. – Most jön a bukfenc, tessék vigyázni! – Úgy látszik nekem ebből, hogy Istennek nincs szüksége ezekre! Sem felszentelt, sem felszentelés nélküli csábítókra. A harmadik nemzedéknek sincs. Sajátos a helyzetük. Az első két nemzedék csábítói nőtlen emberek voltak, s a szocializmusban nőtt fel e két nemzedék. A harmadik nemzedéknek nincs csábítója, és a piacgazdaságban él. Az első két nemzedéknek még órái voltak naponként Isten számára, a harmadiknak pedig csak percei. Hiába volna csábítójuk, felszentelt papjuk, akkor is csak perceik volnának Isten Országára számára. Akkor is a piacgazdaságban élnének.

Amikor a harmadik nemzedék bevallja magának, hogy csak percei vannak Isten számára, akkor történik valami. Mi? Megindul egyre hosszabb, egyre tömöttebb sorban a tisztségviselők felé. Megindul, mert rájött valamire. Mire? A kétezer esztendő tanulságra. Arra, hogy templomba járni lehet, Istenért még a celibátust is meg lehet kísérteni, de mást csinálni, mint amit az Úr, a Mammon úr akar, nem lehet. Elindul, és ami Miklós Imrének, meg Lékainak és társainak együttes erővel sem sikerült, az a Mammonnak sikerül. Mi? Eltemetni a Bokrot.

Évek óta kieső félben vagyok a Bokorból, ezért aztán kapadozom. Csinálok én mindent, amit tudok. Hiába. Gúnyolódik... Káromkodik... Igazságtalan... Sokat beszél és ír... – ilyen eredményeket érek el. Ott, ahol nem tudok megszólalni, gondoskodnak róla, hogy továbbra se tudjak. Belevetem magam új feladatokba, szóban és írásban. Van időm mindent megírni, s hol tartalmi, hol stilisztikai gondokat ébresztek írásaimmal. Új embereket keresek és találok, több közösségre valót is – az általános zsugorodás Bokor-évi évadán. Halkan ugyan, de lelkesedem is értük. Majd nézd meg őket húsz év múlva!... – legfeljebb odaátról tehetem. Bennük reménykednék, nem egész életem munkájában? Nem igaz. Nincs erősebb, mint az első szerelem!

Miben is reménykedem 2002. január 1-én? Abban, hogy Isten képes megadni az új esztendőben azt is, ami nincs? Istenre toloom, amit nekünk kellene megtenni? Távol legyen tőlem! De Istent ebből az ügyből még sem hagyhatom ki, mert azért csak ő hívhatja el Országára szolgálatába, akiket akar. Kiket akar? Akik hagyják hívni magukat. Akiknek fülük van a hallásra. Azokat, akik nem viselik el, hogy csak perceket tudnak adni neki. Valakiket, akik rájönnek, hogy ajkukon lehet az Isten ügye, de vért és velőt – csak a pénzért képesek adni, mert az az úr, mert azzal vásárolhatják meg azt, ami nem nyűg meg nem muszáj,

hanem kell, mert nélküle nem vagyunk boldogok. (Hogy vele se – erre is rájövünk, de már későn, amikor kicsavart citromot tudunk csak felkínálni, és nem az ifjúságunkat, az első szerelmet.) Reménykedem azokban, akik mindezt látva és tudva, képesek egy hatalmas nemet mondani Euróra, USA-dollárra – csak azért, hogy ne Kaifás- hanem Isten-irányban induljanak. Valami olyasmit, amit hazánkban az elmúlt század legkatolikusabb s talán egyetlen igazi Jézus-hívője énekelt fogarasi számkivetése idején: Sohasem fordulok vissza!

Nunquam revertar – mondta Dante hajdan
nunquam revertar – mondanám bár én is
nunquam revertar – harci zivatarban
nunquam revertar – tömlöc éjjelén is
nunquam – legyen az Isten átka rajtam
revertar – bárha beledögleném is
üvölteném én is az ő helyébe’
nunquam revertar – századok fülébe!

Hogy e valakik majd mihez fognak, nem tudom. Nem is nekem kell tudnom. Én tudtam 36-ban, amikor lenyíráttam a hajam. De megtalálják, hogy órákat és egész életüket is oda tudják adni Neked. Nem és nem és nem! Nem hogy, hanem ha. Megtalálják, ha órákat s negyven napot tudnak adni Neked. Amikor Jézus elindult Názáretből, azt hiszem, még nem tudott semmit az evangéliumból. De nyugtalanította őt, hogy csak percek vannak valamire, amit a Lelke mélyén már azonosított Veled, az Istennel. Ment a Keresztelőhöz, a nagyhatású csábítóhoz, s nem csábult el. S ment a pusztába, mert hallotta, amikor a Keresztelő felengedte a vízből: Te vagy az én szerelmes Fiam! Ment, mert megszólította az Isten. E szólítás nélkül nincsen semmi. Utána pusztát következnek, vagy noviciátus, hogy megtaláljuk, hogy mit csináljunk az életünkkel.

Talán nem is baj, hogy a harmadik nemzedéknek nincs hamelni patkányfogója. Legalább nem mondhatják majd, hogy agymosásában volt részük ifjúságukban, amikor órákat tudtak adni Istennek – valami bűvös síp hatására. Nekem sem volt hamelni patkányfogóm. De volt előttem egy másfélezer esztendő gyakorlat, s lenyíráttam a hajam. A Bokor ítéletet mondott e hajlenyírás tárgyában. A Regnum számára az a pap, aki megnősült, meghalt. Többet nem veszik igénybe szolgálataikat. Nekünk testvéreink maradtak, s figyeltünk arra, amit mondtak – továbbra is. Ha jól döntöttünk, akkor a nő a férfi számára megszűnt istenellenes erő lenni, aki elcsábítja Istentől, s lehúzza őt a maga pározó és tenyésző világába. Ha jól döntöttünk, akkor a férfi a nő számára megszűnt istenellenes erő lenni, aki nem engedi, hogy Isten és Jézus tiszta arája legyen. Ha jól döntöttünk, akkor igaz, hogy a Szentháromság legkülönb lenyomata a szerelem, a házasság. Ha jól döntöttünk, akkor az Isten hívását akkor is meghallhatjuk, ha házasságra készülünk. Ha jól döntöttünk, akkor az ország szolgálatába tudunk állni házasság állapotban is. Ha jól döntöttünk, akkor fészekrakás címén sem kell a Mammon szolgálatába állítani életünk. Ha jól

döntöttünk, akkor megértettük az Istent, aki nem a férfiaknak, nem a nőknek, hanem a kettőből lett egynek, az embernek kínálta fel az Országát.

Végül is odajutok, ahova a decemberi ifjúsági misén: Isten nem menthet meg minket, bár imádkozni csak úgy tudunk, hogy Ments meg, Uram, minket! Csak mi teremthetünk bombázás nélküli világot? Igen, de az Isten barátaivá kell fejleszteni magunkat. Ez meg istenkapcsolat nélkül nem lehetséges. Próbáljuk tehát e kapcsolatot:

A virágtalan, a gyümölcstelen ágtól, / A meddőségtől, a lanyhaságtól,
A naptalan és esőtelen égtől: / Ments meg Uram a szürkeségtől!

Arany János 1848-ban tette papirosra, Az örökség című versében:

Ha minket is elfű az idők zivatarja, / Nem lesz az Istennek soha több magyarja.

Istenem, imádkozom a Bokorért.

– Miért imádkozol? Mert nem tudod elviselni a zsugorodást, melynek törvénye az elmúlás?

– Igen, ezért.

– Lári, fári! Te szánod a tököt amely egy éjszaka támadt s egy másik éjszaka elhervadott, amelyért kezéd nem munkálkodott; amelyet nem ápoltál, nem neveltél, lombja alatt csak lustán elhevertél.

Nem igaz! A Bokorért éltünk és szenvedtünk. Nemzedékek támadtak benne, amelyeknek felsejlett, hogy Isten nem azért adta az életet, hogy elpusztítsuk, hanem hogy megőrizzük – kerül, amibe kerül. Kaifás nem verhette szét, amit Jézus akart, csak a keresztények. A hatalmasok nem verhetik szét, amit megértettünk, csak magunk. A Bokorért imádkozom, hogy a Bokor ne verje szét a Bokrot, hogy el ne induljon a Mammon országa felé, s ha elindult, álljon meg és forduljon vissza.

Itt fekszik a szalmán, Jehova. / Mint hontalan szegény, kinek lakása nincs
Egy istállóba jött ide / A mindent alkotó és mozgató Ige.

Ha nincs aranyból s megmarad ami volt, szalma,

Még ma is állana a Kisdéd birodalma.

Szegényeké volt az a Birodalom, / Mert Betlehemben nem aranyból volt az alom.

Írta Horváth Béla Frankfurtban 1959 december 1-én – A megváltó üzenet c.versében